

Statsminister Erna Solberg

Barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

16. oktober 2019

Samlet faglig oppfordring: Sett barnas beste først

Vi er svært bekymret for barna av de norske mødrene med IS-tilknytning som befinner seg i Syria, og de fysiske og psykiske belastningene de påføres. For hver dag som går øker risikoen for deres liv og helse, og veien tilbake til et godt og balansert liv blir enda vanskeligere.

Med bakgrunn i regjeringens forpliktelser og situasjonen skissert under, vil vi komme med en sterk og samlet oppfordring til regjeringen om snarlig å hente hjem de norske barna sammen med mødrene deres.

Barnets beste

Handlinger som angår barn skal først og fremst skal ta hensyn til barnets beste. Dette fremgår blant annet av Grunnloven § 104, FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen) artikkel 3 og Barnevernloven § 4-1.

Norske mindreårige

I stortingsmeldingen om bistand til nordmenn i utlandet heter det at hjelp skal prioriteres til norske mindreårige, når norske menn, kvinner eller barn opplever menneskerettighetsbrudd, eller når liv og helse står i fare.

Fare for liv, helse og sikkerhet

Norske barn sitter internerte i leirer i Syria. Det er fare for deres liv og utvikling, rettigheter som er nedfelt i Barnekonvensjonen artikkel 6. Det er lite mat, dårlig helsetilbud, mangel på vann og sanitære forhold, og mangel på skoletilbud og lekeområder. Dette er i strid med barnets rett til liv og utvikling i tråd med Barnekonvensjonen artikkel 6.

Mentale påkjenninger

Barna har opplevd krig på nært hold. Mange vil ha hatt traumatiserende opplevelser, og vil være svært utsatt for å bli ytterligere destabilisert og traumatisert dersom vi ikke snarest ivaretar deres behov og gir tett oppfølging.

I tillegg er atmosfæren i leirene desperat og usikker. Nylige opprør i Al Hol-leiren viser at barna som allerede har gjennomlevd krig, også i leiren eksponeres for vold og utrygghet. Barn som sliter med traumer gjenopplever nå voldshandlingene inne i leiren. Jo verre situasjonen blir i leiren, jo farligere blir det for barna, også de norske. Barna er ikke beskyttet mot vold, overgrep, nød og umenneskelig behandling i situasjonen de nå befinner seg i.

Kan og bør ikke skille mor og barn

I Barnekonvensjonen artikkel 9 står det at barn ikke skal skilles fra foreldre mot sin vilje, unntatt når dette er nødvendig av hensyn til barnets beste. Barns rett til familieliv er også en grunnleggende rettighet i den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8, og nedfelt i Barnevernloven.

Barn i krise, syke barn som mottar helsehjelp og andre barn som opplever belastninger må så langt det lar seg gjøre få være sammen med sine nærmeste omsorgspersoner.

Barna det her er snakk om har kun mor og eventuelt søsken som sine nærmeste, og må derfor evakueres sammen med dem, og motta nødvendig helsehjelp sammen. På denne måten blir returen mer skånsom og ivaretatt, og man sikrer også at en eventuell adskillelse fra mor kan skje mer gradvis, forberedt og tilpasset den enkelte familie. Dersom mor skal pågripes og sone, har vårt rettsvesen og barnevern erfaringer med hvordan dette kan gjennomføres på en måte som samtidig ivaretar barnet.

En brå adskillelse fra barnets eneste omsorgsperson i en krisesituasjon som denne, vil svekke barnets forutsetninger for å nyttiggjøre seg av videre hjelp, etablere nye og trygge relasjoner, samt tilpasse seg en ny og ukjent situasjon her i Norge.

Kan vurdere hvilken omsorgssituasjon som er best for barna

Dersom foreldre ikke kan ta vare på barna, har barna særlig rett på beskyttelse og omsorg, jmfør Barnekonvensjonen artikkel 20 og Barnevernloven. I Norge har vi gode systemer som kan vurdere mødrenes omsorgsevne og hvilken omsorgssituasjon som er best for barna, også dersom mor skal sone. Slike vurderinger må gjøres i hver enkelt sak og legge barnets behov og rettigheter til grunn.

Med bakgrunn i våre ulike fagfelt, anmoder vi om at mødrene snarest hentes til Norge sammen med barna sine, først og fremst for barnas skyld.

Vi ser frem til et snarlig svar fra dere og en konstruktiv dialog om barnas beste i denne situasjonen.

Med vennlig hilsen

Eli Gunhild By, forbundsleder Norsk sykepleierforbund

Heidi Wittrup Djup, psykologspesialist og daglig leder for Klinikk for krisespsykologi AS

Jens Johan Hjort, leder Advokatforeningen

Tor Levin Hofgaard, president Norsk psykologforening

Birgitte Lange, generalsekretær Redd Barna

Mimmi Kvisvik, forbundsleder Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere

Elsa Leona McCliman, leder Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg

Elisabeth Selvaag, leder Norsk barnelegeforening